

DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA

FN:s allmänna deklARATION om de mänskliga rättigheterna skrevs 1948 som en reaktion efter andra världskriget. Deklarationen slår fast att alla människor föds fria med lika värde och lika rättigheter. De mänskliga rättigheterna är globala och Sverige har liksom de flesta länder i världen åtagit sig att följa dem. Stat, kommuner och myndigheter ska se till att detta sker och regeringen har det övergripande ansvaret. De mänskliga rättigheterna skyddas också i de svenska grundlagarna. Men för att alla människor ska få tillgång till de mänskliga rättigheterna krävs att hela samhället engageras.

Här är några av artiklarna ur FN:s allmänna deklARATION om de mänskliga rättigheterna:

- ☆ *Art. 1:*
Alla människor föds fria och med lika värde och lika rättigheter.
- ☆ *Art. 2:*
Alla människor har rätt att få likvärdiga möjligheter i livet.
- ☆ *Art. 3:*
Alla människor har rätt att bestämma över sitt liv.
- ☆ *Art. 5:*
Alla människor har rätt att inte bli utsatta för våld.
- ☆ *Art. 16:*
Alla människor har rätt att själva bestämma om och med vem de vill gifta sig.
- ☆ *Art. 18:*
Alla människor har rätt till tankefrihet och religionsfrihet.
- ☆ *Art. 25:*
Alla människor har rätt till sin sexualitet och rätt att bestämma över sin kropp.
- ☆ *Art. 7 och svensk diskrimineringslagstiftning:*
Alla människor har rätt att inte bli utsatta för diskriminering p.g.a. kön, ålder, funktionsnedsättning, etnicitet, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, språk, religion eller trosuppfattning etc.

BARNKONVENTIONEN

För att stärka de mänskliga rättigheterna för vissa utsatta grupper har FN dessutom utformat separata konventioner. Barnkonventionen har 54 artiklar och gäller för alla barn och unga upp till 18 år.

Här är några exempel ur Barnkonventionen:

★ Art. 2:
Barn har rätt att inte utsättas för diskriminering.

★ Art. 3:
Barnets bästa ska alltid komma i första hand.

★ Art. 12:
Barn har rätt att komma till tals och få sina åsikter beaktade.

★ Art. 16:
Barn har rätt till privatliv.

★ Art. 19:
Barn har rätt att inte utsättas för våld.

★ Art. 28:
Barn har rätt till utbildning och bra sexualupplysning.

★ Art. 31:
Barn har rätt till vila, lek, fritid och kultur.

SAMMANFATTNING - DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA

Tanke- och religionsfrihet:

Du har rätt till din egen åsikt. Du har rätt att inte tillhöra en religion eller tillhöra vilken religion du vill.

Bestämna själv om giftermål:

Du har rätt att bestämma själv om du vill gifta dig och med vem.

Rätt till sin kropp och sin sexualitet:

Du har exempelvis rätt att säga ja eller nej till sex och rätt att bestämma om du ska donera ett organ till en sjuk familjemedlem eller vän. Inte bli diskriminerad/dåligt behandlad: Du har rätt att inte bli diskriminerad/dåligt behandlad på grund av din sexualitet, religion, etnicitet, funktionsförmåga, kön, ålder och könsuttryck

Barnets bästa:

Barnets bästa ska alltid komma i första hand när något beslut som rör barnet tas. Det gäller både myndigheter och familjer.

Fritid:

Alla barn och unga har rätt till vila, lek och kultur. Det kan handla om att träffa kompisar, göra läxor, ha tid till fritid hemma och inte bara behöva hjälpa till.

Privatliv:

Alla barn och unga har rätt till privatliv. Det kan handla om att ha rätt att vara för sig själv ibland eller att föräldrar inte får läsa barnets sms, mail eller dagbok.

Bli lyssnad på:

Alla barn och unga har rätt att bli hörda och få sina åsikter beaktade.

Utbildning:

Alla barn och unga har rätt till utbildning och bra sexualupplysning.